

Energiaturud - 2019 Jaanuar

22.02.2019

- Põhjamaade elektribörsi Nord Pool Eesti hinnapiirkonna keskmine hind oli jaanuaris 55,76 €/MWh; süsteemihind oli 53,78 €/MWh;
- Soome hind oli Eesti hinnast 0,02 euro võrra kõrgem, Läti hind 0,86 euro võrra kõrgem;
- Leedus gaasibörsil GET Baltic kaubeldud maagaasi hind oli Eesti hinnapiirkonnas 24,54 €/MWh, langes võrreldes detsembriga 5,63%. "Baltic Gas Spot Indexi (BGSI)" hind oli 24,27 €/MWh, langes detsembriga võrreldes 5,75%

Energiahinnad

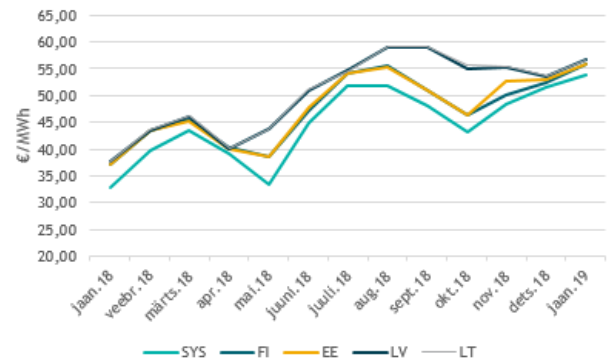
Elektri börsihinnad

Elektribörs	Keskmine hind (€/MWh)			
	2019 Jaanuar	2018 Detsember	2018 November	
Nord Pool (SYS)	53,78	51,56	48,37	
EPEX* (base/ peak)	ELIX	51,61 / 61,07	43,62 / 52,27	55,15 / 61,45
	PHELIX	49,06 / 56,72	48,32 / 56,71	52,51 / 58,67
	France	61,08 / 66,78	55,21 / 61,94	65,65 / 71,19

* EPEX - European Power Exchange

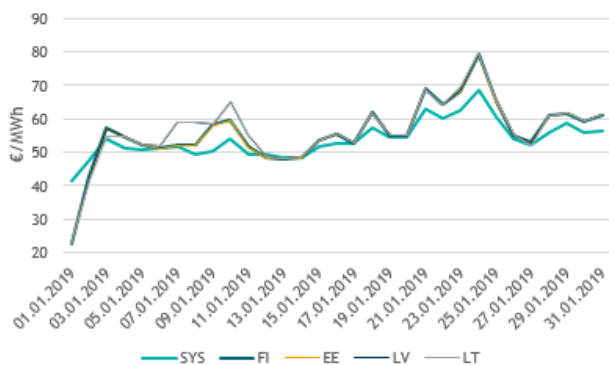
Põhjamaade elektribörsi Nord Pool (NP) jaanuari hinnad tõusid kuises võrdluses kõigil hinnapiirkondades. Kõrgeim oli hind Lätis ja Leedus. Süsteemihind tõusis eelmise kuuga võrreldes 1,04%. Hinda kujundavatest teguritest on ülevaade [Energihindade mõjurid](#) all.

NP hinna- piirkond	Keskmine hind (€/MWh)		
	2019 jaanuar	2018 detsember	2018 jaanuar
Eesti	55,76	53,05	37,11
Läti	56,62	53,62	37,58
Leedu	56,50	53,62	37,62
Soome	55,78	52,32	37,08

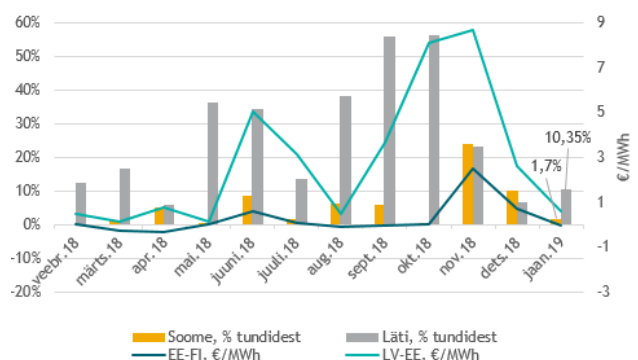

Viimase 12 kuu keskmised hinnad

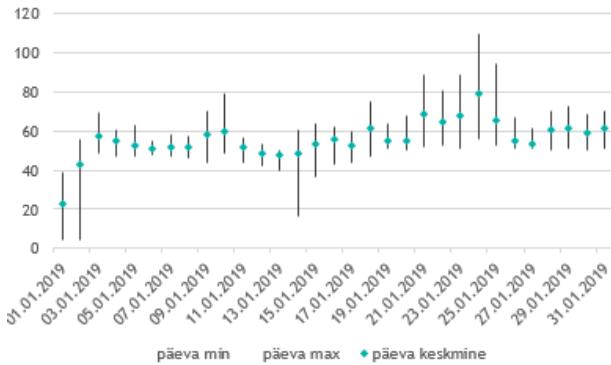
Jaanuar 2019 (€/MWh)	Min tunnihind	Keskmine hind	Max tunnihind
NP Süsteem	29,9	53,78	84,97
NP Soome	4,04	55,78	109,45
NP Eesti	4,04	55,76	109,45
NP Läti	4,04	56,62	109,45
NP Leedu	1,17	56,50	109,45

NP päeva keskmised hinnad 2019. aasta jaanuaris.

Viimase 12 kuu NP Eesti hinnapiirkonna järgmise päeva hindade erinevus Soome ja Lätiga võrreldes

NP Eesti hinnapiirkonna hindade volatiilsus jaanuaris 2019.

2,69% Nord Pool Eesti hinnapiirkonna jaanuari kuu järgmise päeva tunnihindadest jäid vahemikku 40-45 €/MWh, 5,24% oli hind alla 40 €/MWh ja ülejäänud tundidel oli hind üle 45 €/MWh. Kaheksal päeval oli päevaste miinimum ja maksimumhindade erinevus üle 30 €/MWh. Maksimaalne päevane kõikumine oli 54,12 €/MWh.

Maagaasi hulgituru hind

Info Balti riikide ühtse gaasituru tehingute kohta on kättesaadav GET Balticu [koduleheküljel](#).

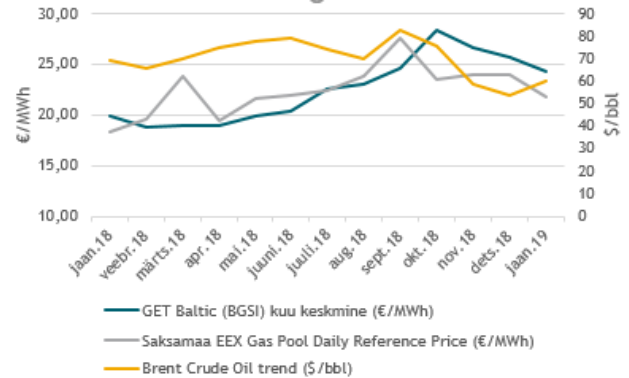
Kuigi Eesti gaasisüsteem ei ole võrgu kaudu ühendatud Soome ega Kesk-Euroopa gaasivõrguga, toome võrdluse huvides ära ka naaberturgude hinnainfo.

Jaanuar 2019		Keskmine hind	Kuine muutus	Min hind	Max hind
2018 (€/MWh)					
GET Baltic	BGSI*	24,27	-5,75%	23,32	27,00
	Eesti	24,54	-4,81%	23,75	27,00
	Läti	23,77	-6,42%	23,32	25,69
	Leedu	24,30	-5,63%	23,7	25,04
Soome Kaasupörsi**		27,63	7,26%	21,15	29,7
GASPOOL***		21,83	-9,19%	20,77	22,80

* BGSI - Baltic Gas Spot Index

** Võrdluse huvides teisendatud ülemisele kütteväärtusele: Eestis ja Leedus kasutatakse gaasi ostu-müügi lepingutes ülemist kütteväärtust, Soome gaasibörsil aga alumist kütteväärtust. Kuna alumise ja ülemise kütteväärtuse vahe on keskmiselt 10%, on hindade võrdlemiseks Kaasupörsi hindu korrigeeritud 10% võrra.

*** EGSI - European Gas Spot Index

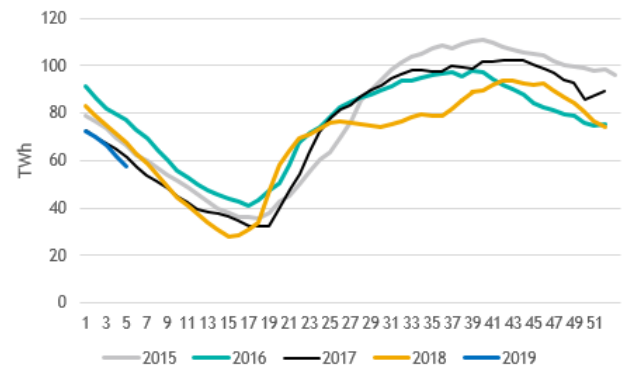
Viimase 12 kuu keskmised maagaasi hulgituru hinnad

Energiahindade mõjurid

Olulisemad energiahindade mõjurid:

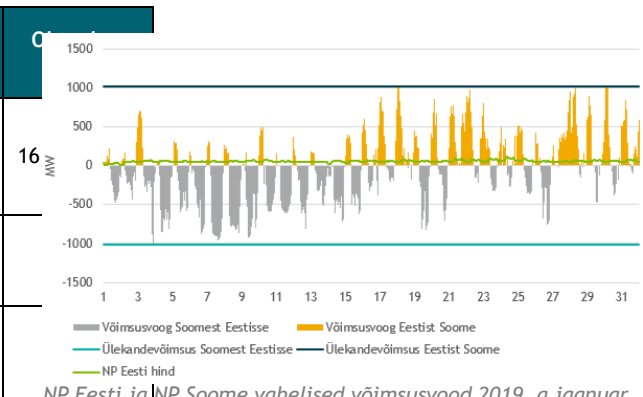
- veeolud Põhjamaade hüdroreservuaarides ja Läti Daugava jões - mõju Baltikumi elektri börsihinnale;
- CO₂ emissioonikvootide hinnad - mõju elektri hulgituruhindadele läbi elektritootmiseks kasutatavate CO₂-mahukate kütuste kasutamise kulu;
- kütuste maailmaturu hinnad - mõju maagaasi hinnale, kuna paljud maagaasi lepingud ning sealhulgas ka Eesti Gaasi poolt Gazpromilt ostetava maagaasi leping seob ostuhinna maailmaturu kerge kütteõli (Gasoil 0,1%) ja raske kütteõli (FuelOil 1,0%) viimase üheksa kuu keskmise hinnaga;
- euro ja dollari kurss - kuna kütuste hinnad maailmaturul määratakse USA dollarites, mõjutab maagaasi impordihinda ka euro ja USD kurss - dollari tugevnemine muudab kütuse kallimaks.

Põhjamaade (Norra, Rootsi ja Soome) hüdroreservuaaride täituvus oli jaanuari lõpus ca 47% tasemel maksimaalsest (100% 02.01.2012 121 429 GWh), eelneval neljal aastal on reservuaaride täituvus samal ajal olnud ligi 66%.

Hüdroreservuaaride täituvus Põhjamaades 2015-2019

Elektri ja maagaasi hinna mõjurid	Jaanuar 2019	Detsember 2018	Jaanuar 2018
CO ₂ emissioonikvootide hind (min ... max €/t)	21,86...25,01	19,67...25,18	7,62...9,42
€/€ kurss kuu viimasel pangapäeval	1,1488	1,1145	1,2457
Toornafta hind (Brent) (\$/bbl) kuu lõpu seis	59,94	53,8	69,05

Jaanuaris tõusis toornafta hind 59,94 dollarini barrelist. CO₂ emissioonikvootide hinnad on võrreldes eelmise kuuga tõusnud ja jäid jaanuaris vahemikku 21,89...25,01€/t.

Võimsusvood

Elektrienergia järgmise päeva kaubanduslikud vood

Jaen 2019*	Võimsusvoog, tunde	Turule antud võimsusest kasutatud	100% turule antud võimsusest kasutuses, tunde	Pudelikael ELBAS kauplemise järel, tunde
EE>FI	305/744 (83/744)	13,92% (1,63%)	8/744 (0/744)	9/744 (0/744)
FI>EE	373/744 (629/744)	18,93% (45,77%)	1/744 (76/744)	4/744 (81/744)
EE>LV	544/744 (572/744)	34,83% (38,48%)	78/744 (50/744)	106/744 (65/744)
LV>EE	157/744 (95/744)	5,12% (2,64%)	0/744 (0/744)	0/744 (0/744)

* Võrdlus eelmise kuuga

Jaanuar 2019*	Piirang, tunde****	Pudelikaela tunnid normaalrežiimil**	Rampimise piirang, tunde***
EE>FI	0/744 (0/744)	9/744 (0/744)	4/744 (0/744)
FI>EE	0/744 (0/744)	4/744 (81/744)	
EE>LV	106/744 (744/744)	0/744 (0/744)	-
LV>EE	0/744 (167/744)	0/744 (0/744)	

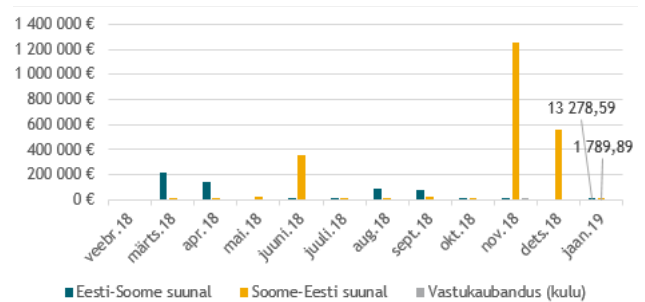
* Võrdlus eelmise kuuga

** Normaalrežiimiks antud kontekstis loetakse aega, mil elektrisüsteemis ei toimunud hooldus- või remonttöid ja puudusid ka temperatuuridest tingitud piirangud.

*** Alalisvooluühenduste rampimise piirang tähendab, et kõiki turutehinguid ei olnud võimalik täita, sest võimsusvoog EstLinkidel ei tohi muutuda üle 600 MW tunnis. Tegemist ei ole EstLinkidest tingitud tehnilise piiranguga, piirang on vajalik Põhjamaade sünkronala elektrisüsteemide töökindla talitluse tagamiseks.

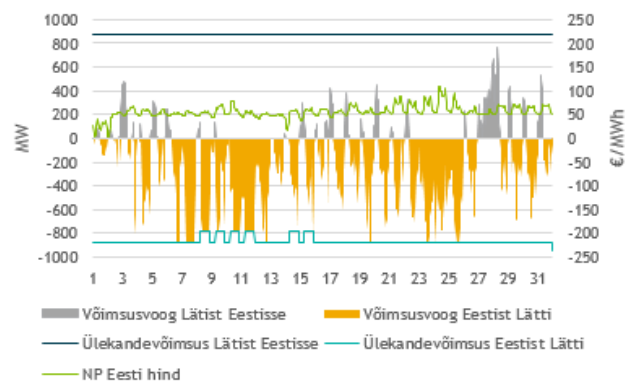
****Piirangu alla arvestatakse ka temperatuuridest tingitud piirangud liinidel.

Eesti-Sooe

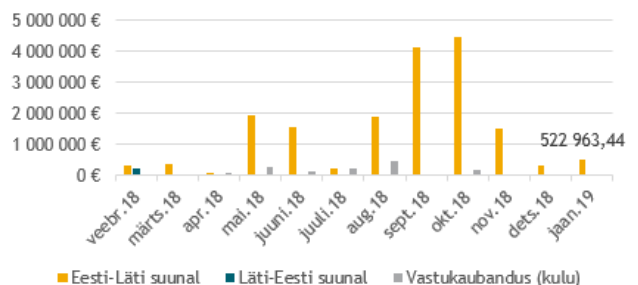

Viimase 12 kuu ülekandevõimsuse jaotamise tulu ja vastukaubanduse kulu EstLink kaablite omanikele

Eesti-Läti

NP Eesti ja NP Läti vahelised võimsusvood 2019. a jaanuaris

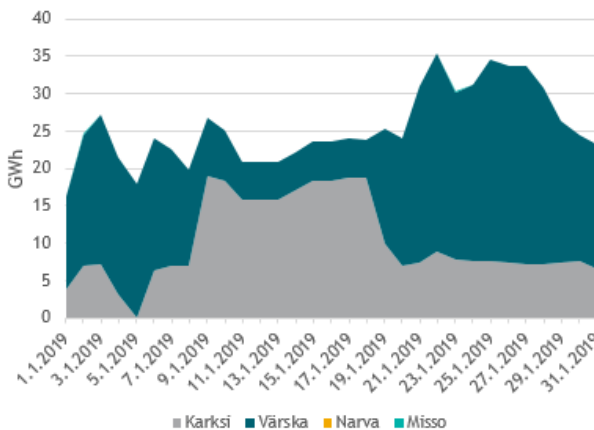

Viimase 12 kuu ülekandevõimsuse tulu ja vastukaubanduse kulu Eesti-Läti piiril

Gaasivood

Jan 2019	Tehniline läbilaskevõime (GWh/päev)		Tüpu-koormus (GWh/päev)	Kogus (GWh)
	Max rõhul	Tegelik (keskmine)		
Karksi	73,5	61,3	19,02	317,48
Värskas	42,0	37,02	26,84	472,11
Narva	31,5	0	0	0

Jaauanuaris toimus Eesti gaasivarustus Värskas ja Karksi gaasimõõtejaamade (GMJ) kaudu. Kuu lõikes jäi gaasivoog Eesti süsteemi päevas 16,3 ja 35,5 GWh vahele.

Füüsiline gaasivoog Eesti gaasisüsteemi piiripunktides 2019. aasta jaauanuaris.

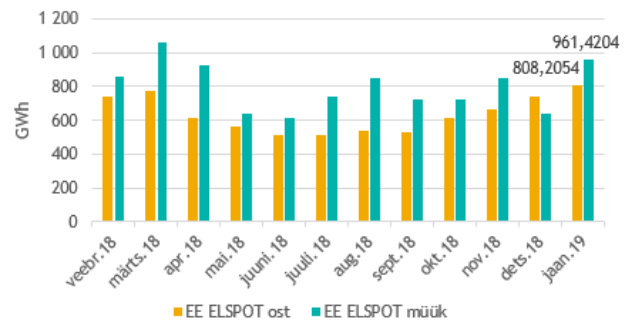
Bilansiplaanide mittekinnitamist ja pro-rata meetodil ülekandevõimsuse jaotamist ei esinenud.

Jaauanuaris kasutati jaotatud võimsust järgnevalt:

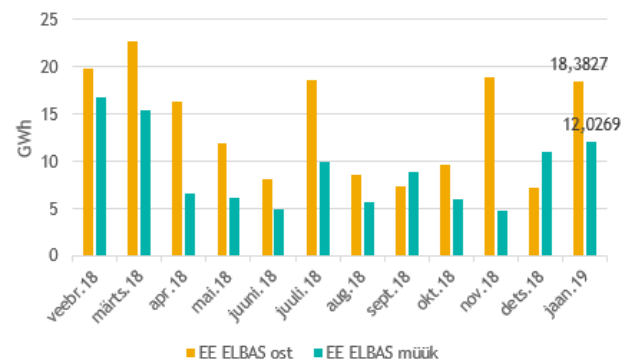
Asja-omane punkt (kWh/d)	Kuine kindel võimsus	Järgmise päeva kindel võimsus	Päevasisene kindel võimsus	Implicit-Järgmise päeva kindel võimsus
Karksi sissevool	0	310 204 846	11 345 792	766 000
Värskas sissevool	505 300 000	82 290 080	169 830 720	0
Misso sissevool	0	195 825	7 334	0

Energiakogused

Elektri kaubanduslikud kogused

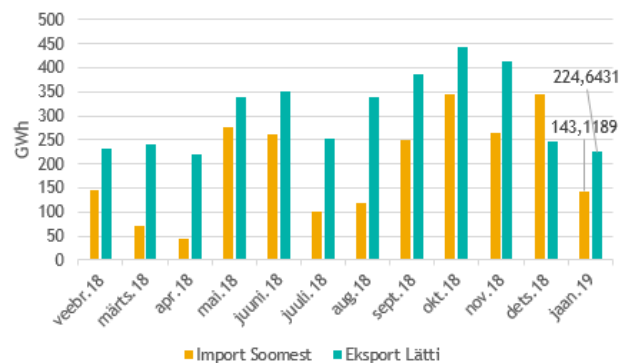

Viimase 12 kuu NP järgmise päeva (ELSPOT) Eesti hinnapiirkonnas ostetud ja müüdü kogused

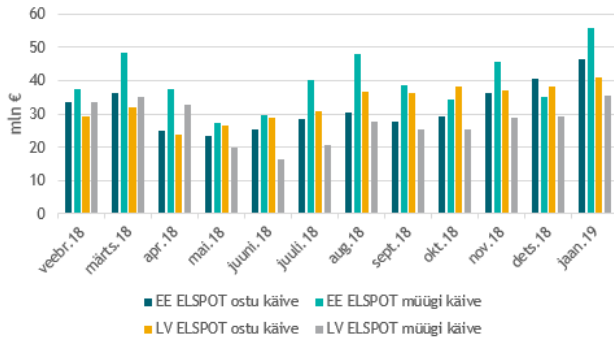
Viimase 12 kuu NP päevasele turul (ELBAS) kaubeldud kogused

Eesti turuosalistes ostsid jaauanuaris siseriiklikuks tarbimiseks elektrit järgmise päeva (ELSPOT) ja päevasiseselt (ELBAS) turult kokku 95,4% ulatuses ehk 826,58 GWh. Eestis toodetud elektrist müüdi järgmise päeva ja päevasisesel turul 95,3 % ehk 973,4 GWh.

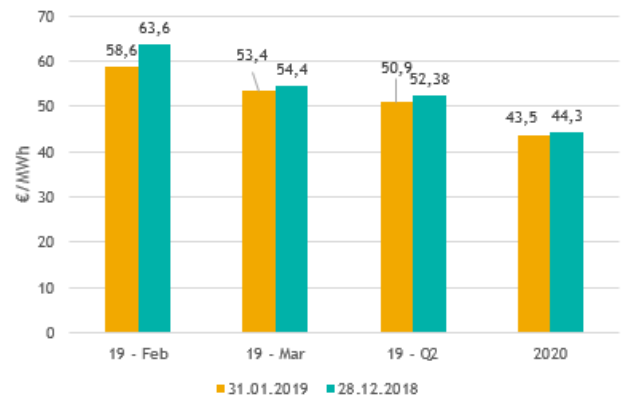

Viimase 12 kuu NP Eesti hinnapiirkonna järgmise päeva turu (ELSPOT) import Soomest ja eksport Lähti

NP Eesti hinnapiirkonna jaauanuaris järgmise päeva ostetud koguste käive oli 46,36 mln eurot ja NP Läti piirkonnas 41,06 mln eurot. Müüdü elektrenergia käive oli Eesti hinnapiirkonnas 55,75 mln eurot ja Läti hinnapiirkonnas 35,40 mln eurot.

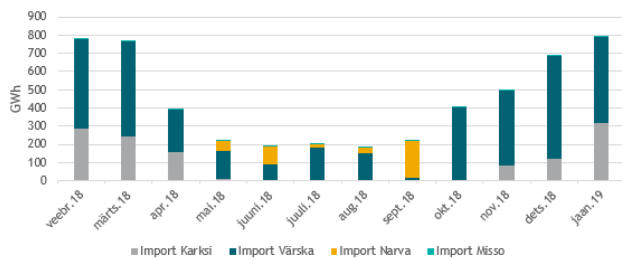
Viimase 12 kuu NP Eesti ja NP Läti hinnapiirkondades ostetud ja müüdud koguste käive

NP EE hinnapiirkonna eeldatav hind Nasdaq OMX tuleviku-tehingute hindade põhjal

Maagaasi import

Jaauaril imporditi maagaasi Eestisse 789,8 GWh. Detsembriga võrreldes on seda 14,7% rohkem ning 2018. a jaauariga võrreldes 11,3% rohkem. Enamik gaasist imporditi Värskas GMJ kaudu.

Viimase 12 kuu jooksul Eestisse imporditud maagaasi kogused

Bilansiplaanide järgi impordisid bilansihaldurid jaauaril gaasi Värskas, Karksi ja Misso piiripunktide kaudu.

Maagaasi kütteväärtus

	Jaauar 2019	Detsember 2018
Wobbe arv (kWh/m ³)	13,82	13,80
Alumine kütteväärtus (kWh/m ³)	9,442	9,429
Ülemine kütteväärtus (kWh/m ³)	10,47	10,45

Elektri tulevikutehingud

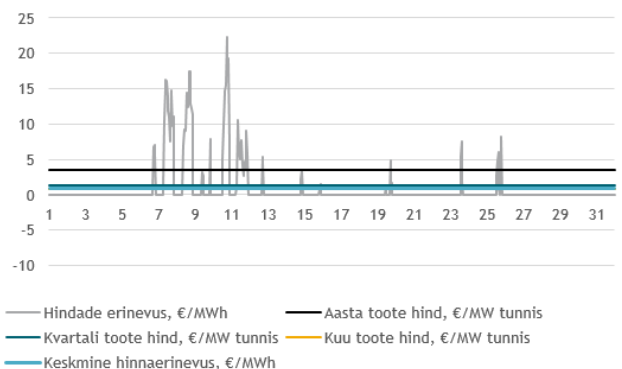
Nasdaq OMX Commodities 2019. aasta jaauari viimase kauplemispäeva (31.01.2019) tulevikutehingute põhjal kujuneb Nord Pool elektribörsi süsteemihinnaks 2019. a veebruaris 54,2 €/MWh. EPAD Tallinn lepingute sulgemishind oli 2019. aasta veebruari tootel 4,4 €/MWh ehk tehingute põhjal kujuneb veebruari keskmiseks elektrienergia hinnaks NP Eesti hinnapiirkonnas 58,6 €/MWh (detsembri lõpu tehingute põhjal 63,6 €/MWh).

EEX Power Derivatives futuurid, €/MWh	2020. a futuuride baas- ja tipukoormuse tunnihind	
	31.10.2019	28.12.2018
Phelix Power Futures (Saksamaa)	48,4 / 59,83	51,02 / 63,44
French Financial Futures (Prantsusmaa)	61,13 / 68,74	54,85 / 71,91

Limiteeritud PTR-ide oksjon Eesti-Läti piiril

Eesti ja Läti süsteemihaldurite Elering ja Augstsprieguma tīkls kokkuleppe kohaselt rakendatakse Eesti ja Läti vahelisel piiril osaliselt elektri ülekandevõimsuste limiteeritud otsest jaotusmehhanismi.

Oksjon	Kuup.	Kogus MW	Hind, €/MW tunnis	Osalejad (edukad/kokku)	Tegelik hinnavahe, €/MWh
Y-2019	23.10.2019	300	3,52	4/20	-
Q1-19	12.10.2018	100	1,34	5/10	-
Jaauar 2019	17.12.2018	150	0,91	13/19	0,86

Limiteeritud PTR võrdlus NP Eesti ja Läti hinnapiirkonna hinnaerinevusega 2019. a jaauaril.

Jaanuaris oli süsteemihaldurite riskimaandamisinstrumentide tulu 634 718 €

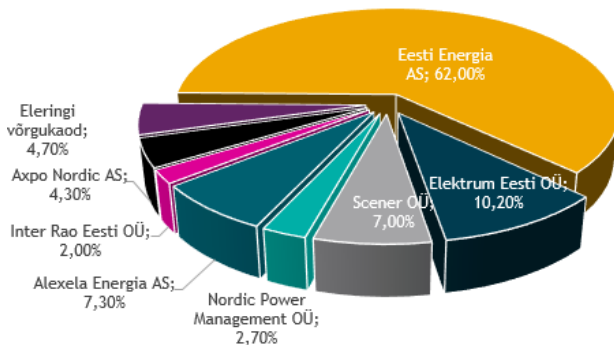
21.01.2019 toimus veebruari kuu oksjon, kus 149 MWh võimsus jagunes 10 turuosalise vahel, osalejaid oli kokku 16. Toote hinnaks kujunes 0,76 €/MWh.

Alates 2019. aastast korraldatakse võimsuste oksjoneid üle-Euroopalisel platvormil (Singel Allocation Platform (SAP), mida haldab ettevõtte JAO (<http://www.jao.eu>) ([link](#)). Kogu täiendav teave oksjoni tulemuste, tingimuste, kalendri ja registreerimisvormi kohta on kättesaadav JAO veebilehel.

Bilansihaldurite portfelliid

Tabelites on bilansihaldurite portfelliid osakaalud süsteemi tarbimisest arvatud bilansihalduri bilansipiirkonnas mõõdetud tarbimise kogumahu alusel. Bilansiporfelliid turuosad ei ühti bilansihaldurite enda osadega elektri ja gaasi müügil lõpptarbijatele, kuna bilansiporfelliid sisaldab ka portfelliid kuuluvate teiste müüjate elektri- ja gaasikoguseid.

Elekter

Bilansihaldurite portfelliid esialgsete tarbimismahude alusel jaanuaris 2019

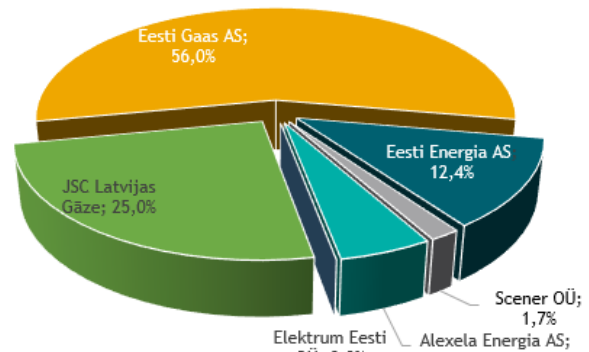
Kõik Eesti bilansihaldurite portfelliidides olevad elektri avatud tarnijad ja võrguettevõtjad on toodud Eleringi [veebilehel](#).

Osakaal EES tarbimisest, %	Jaanuar 2019	Detsember 2018	November 2018
Eesti Energia AS	62	62	61
Elektrum Eesti OÜ	10,2	9,8	10,5
Scener OÜ	7	9,9	10,1
Alexela Energia AS	7,3	2,8	3
Nordic Power Management OÜ	2,7	5,2	4,9
Axpo Nordic AS	4,3	4,1	3,9
Inter Rao Eesti OÜ	2	1,9	2,1
Eleringi võrgukaod	4,7	4,3	4,5

Bilansihaldurite portfelliid osakaalud vastavalt tootmismahudele jagunesid järgnevalt:

Osakaal EES tootmisest, %	Jaanuar 2019	Detsember 2018	November 2018
Eesti Energia AS	91,4	83,8	87,4
Scener OÜ	5	7,6	5,7
Nordic Power Management OÜ	1,2	5,6	4,5
Fortum Eesti AS	1	2,1	1,6
Elektrum Eesti OÜ	0	0,5	0,4
Alexela Energia AS	0,5	0,4	0,3

Gaas

Bilansihaldurite portfelliid esialgsete tarbimismahude alusel jaanuaris 2019

Kõik Eesti bilansihaldurite portfelliidides olevad gaasi avatud tarnijad ja võrguettevõtjad on toodud Eleringi [veebilehel](#).

Osakaal tarbimisest, %	Jaanuar 2019	Detsember 2018	November 2018
Alexela Energia AS	5,2	6,5	6,4
Baltic Energy Partners OÜ*	0	0	0
Eesti Energia AS	12,4	7,6	13,5
Eesti Gaas AS	56	80,2	73,2
Elektrum Eesti OÜ	0,0	0,0	0,0
Scener OÜ	1,7	5,7	6,7
Trafigura Trading (Europe) SARL*	0	0	0
Verum Plus AG*	0	0	0
Latvijas Gāze	25	0	0

*Lõpptarbijatele gaasi ei müü

Allikad: Nord Pool, Elering, European Energy Exchange AG (EEX), Nasdaq OMX, Amber Grid, GET Baltic, Kaasupõrssi, Platts, Euroopa Keskpang, Bloomberg

* Käesolevat raportit ja selle lisasid ei saa käsitleda juriidilise, finantsalase või muu nõuandena ega ettepanekuna osta või müüa maagaasi, elektrienergiat või finantsinstrumente. Elering ei vastuta kulude või kahjude eest, mis raportis ja selle lisades toodud informatsiooni kasutamise seoses võivad tekkida.